

Sygn. akt I KS 8/21

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **W. G.**,
oskarżonego z art. 228 § 4 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 30 czerwca 2021 r.
skargi obrońcy oskarżonego
od wyroku Sądu Okręgowego w S.
z dnia 1 kwietnia 2021 r., sygn. akt II Ka (...),
uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w A.
z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. akt II K (...),
i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł :

1. **oddalić skargę;**
2. **obciążyć oskarżonego kosztami sądowymi postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

W. G. został oskarżony o to, że w okresie od 10 lipca 2011 r. do 14.09.2011 r. w S. i G. gm. P., woj. (...), w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu w związku pełnioną funkcją publiczną Wójta Gminy P., zażądał korzyści majątkowej znacznej wartości, w kwocie 280 000 złotych, uzależniając od tego bezproblemowe dokonanie odbioru i rozliczenia inwestycji, a następnie przyjął od W. B. - prezesa A. sp. z o.o. w Ł., realizującej na terenie gminy zamówienie publiczne, w postaci budowy 700 przydomowych oczyszczalni ścieków o wartości 8

mln zł ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Unia Europejska Sąsiedzi w Działaniu, korzyść majątkową w postaci 120 000 złotych, polecając jej przekazanie za pośrednictwem G. S.,

tj. o przestępstwo z art. 228 § 4 k.k. w zb. z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 228 § 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Rejonowy w A. wyrokiem z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. akt II K (...), uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu występuku.

Od tego wyroku apelację na niekorzyść W.G. wniósł prokurator, który – podnosząc zarzuty obrazy przepisów postępowania, mającej wpływ na treść orzeczenia (art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k.) – wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 1 kwietnia 2021 r., sygn. akt II Ka (...), uchylił wyrok Sądu Rejonowego w (...) i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Od wyroku Sądu odwoławczego skargę wniósł obrońca oskarżonego, podnosząc zarzut rażącego naruszenia prawa procesowego, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k. w związku z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. polegające na niesłusznym uchyleniu zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w A. z dnia 16 grudnia 2020 r. i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania ze względu na regułę *ne peius* wyrażoną w art. 454 § 1 k.p.k. w sytuacji, gdy Sąd Okręgowy w S. nie dokonał całościowej oceny dowodów, a jedynie dokonał tej oceny w sposób wybiórczy i nie ustosunkował się do szeregu istotnych dowodów i okoliczności, a jednocześnie wskazał, że uchyła wyrok na podstawie art. 454 § 1 k.p.k., podczas gdy w rzeczywistości – jak wynika z uzasadnienia skarżonego wyroku – podstawą uchylenia tego wyroku było naruszenie przez Sąd pierwszej instancji art. 7 k.p.k. i w sytuacji gdy Sąd uchylający wyrok na podstawie art. 454 § 1 k.p.k. winien zawsze wykazać, że gdyby nie reguła *ne peius* mogłoby dojść do wyroku skazującego, co jednoznacznie wskazuje na konieczność analizy przez ten Sąd wszystkich istotnych dowodów i okoliczności, a czego Sąd Okręgowy w S. nie uczynił, a wcześniej obliuguje Sąd do ewentualnego uzupełnienia dowodów poprzez ich

przeprowadzenie, a co także w głównej mierze wynika z faktu, iż Sąd Okręgowy w S. w tej samej sprawie i zasadniczo w tym samym składzie (dwoje tych samych sędziów ponownie orzekło w tej sprawie i w obu tych sprawach był ten sam sędzia sprawozdawcą), wyrokiem z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt II Ka (...), uchylił wyrok uniewinniający oskarżonego wydany przez Sąd Rejonowy w A. w dniu 27.10.2016 r., sygn. II K (...), także powołując się na art. 454 § 1 k.p.k., i jednocześnie bezpodstawnie zlecając Sądowi pierwszej instancji uzupełnienie materiału dowodowego poprzez przeprowadzenie szeregu czynności, przy jednoczesnym wypowiedzeniu się przez ten Sąd w sposób jednoznaczny co do winy oskarżonego W. G. i poprzez zaniechanie przez Sąd w osobach dwojga sędziów ponownie rozpoznających niniejszą sprawę, wyłączenia się od jej rozpoznawania, a także ich niewyłączenia na wniosek oskarżonego i obrony w sytuacji, gdy były ku temu ewidentne podstawy, a co doprowadziło do sytuacji, że proces w sprawie II Ka (...) Sądu Okręgowego w S. był niesprawiedliwy, nierzetelny i nieobiektywny.

Na podstawie tego zarzutu skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 1 kwietnia 2021 r., sygn. akt II Ka (...), i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 437 § 2 zd. II k.p.k., uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Z powiązania treści tego przepisu z art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wynika, że Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego, ogranicza się do badania, czy w sprawie – na etapie postępowania przed sądem pierwszej lub drugiej instancji – zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu

sądowego (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2019 r., III KS 34/18, Prok.i Pr.-wkł. 2019/7-8/27*). Sąd Najwyższy nie może więc oceniać, czy zaistniały merytoryczne podstawy do wydania określonego rodzaju wyroku. Nie jest bowiem władny na podstawie przepisu art. 539a § 1 k.p.k. do oceniania materiału dowodowego przedstawionego w sprawie – rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do sądów powszechnych. Interwencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie ich kompetencji do rozpoznania sprawy. Przedmiotem kontroli w tym postępowaniu jest jedynie stwierdzenie, czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2018 r., V KS 15/18, LEX nr 2515959; zob. też: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2020 r., II KS 16/20, LEX nr 3093484; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2020 r., I KS 8/20, LEX nr 3177866*).

Z tego względu poza zakresem rozważań pozostawiono uwagi obrońcy oskarżonego odnoszące się do wcześniejszego wyroku Sądu Okręgowego w S. (sygn. akt II Ka [...] /18) i obrazy art. 442 § 3 k.p.k. oraz faktu orzekania przy ponownym rozpoznaniu sprawy w instancji odwoławczej przez dwóch tych samych sędziów, co zresztą stanowiło przedmiot postępowania incydentalnego o wyłączenie sędziów na podstawie art. 41 k.p.k. W tym kontekście wolno jedynie na marginesie zauważyć, że przekonanie Sądu drugiej instancji o istnieniu podstaw do wydania wobec oskarżonego wyroku skazującego nie wiąże Sądu *meriti*, ponieważ zgodnie z art. 442 § 3 k.p.k., wiążące są jedynie zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania, które nie mogą jednak dotyczyć sposobu oceny dowodów.

Co do zasady nie jest też rolą Sądu Najwyższego w postępowaniu prowadzonym na podstawie przepisów Rozdz. 55a Kodeksu postępowania karnego analizować pod względem merytorycznym jakość weryfikacji oceny materiału dowodowego w perspektywie szczegółowych zagadnień akcentowanych na tej płaszczyźnie przez obrońcę oskarżonego. Przeciwnie stanowisko pozostawałoby w

sprzeczności z podstawami skargi, określonymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz *ratio legis* tej instytucji.

Przechodząc na grunt realiów procesowych rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że lektura uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego prowadzi do wniosku, że Sąd ten dostrzegł wadliwość dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny kluczowych dowodów w sprawie i wskazał na czym polegały uchybienia Sądu *meriti*. W przekonaniu Sądu Okręgowego, które obszernie i szczegółowo uzasadnił, na wiarę zasługiwały relacje procesowe G. S. i zeznania W. B., a ponadto legalny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych był materiał operacyjny (w sprawie nr (...), kryptonim: „P.”). Sąd *ad quem*, w przeciwieństwie do stanowiska Sądu pierwszej instancji dał wiarę opiniom biegłych sądowych, a odmówił tego przymiotu opinii prywatnej, uzasadniając wnikliwie dokonanie odmiennej oceny tych dowodów. Taki wynik kontroli instancyjnej, prowadzący finalnie do dokonania diametralnie odmiennych ustaleń faktycznych w porównaniu do tych, które poczynił Sąd *meriti*, doprowadził Sąd odwoławczy do przekonania, że istnieją podstawy do skazania W. G. za zarzucane mu przestępstwo, czemu jednak stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. (s. 9 uzasadnienia). Sam sposób procedowania Sądu odwoławczego oraz jej rezultat dawały zatem podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego na podstawie art. 437 § 2 zd. II k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. Wbrew temu, co podnosi autor skargi podstawą uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji nie było samo tylko stwierdzenie obrazy art. 7 k.p.k. przez Sąd pierwszej instancji, ale właśnie przekonanie o istnieniu podstaw do wydania wyroku skazującego wobec oskarżonego na skutek dokonania odmiennej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie.

Z tych względów, wobec niestwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu. O kosztach sądowych postępowania skargowego rozstrzygnięto na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. oraz art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 1 k.p.k.

